

Het rijke Fryslân

Onlangs heeft een kunstenares in een Friese plattelandsgemeente een 'uitzonderlijk' zitbankje voor f 35.000 aan de gemeente van de hand gedaan. Duizend Amsterdamse kunstenaars hebben hun werk ingezonden voor een tentoonstelling die, in maart van dit jaar, in het Stedelijk Museum gehouden wordt.

Door Louis Le Roy
oud-tekenleraar

Stel dat wij er van uit mogen gaan dat ieder van die duizend kunstenaars toch op zijn minst een tiental uren in touw is geweest om een kunstwerk op tijd af te kunnen leveren. Stel vervolgens dat de flinke som geld die de hoofdstad van ons land voor aankoop ter beschikking heeft gesteld, f 80.000, zó zou worden gebruikt dat directeur Fuchs iedere inzender op zijn minst een fooi zou kunnen geven. Dan zou dat een zéér royale gift van f 8 per uur zijn!

Ja, maar zó menselijk gaat dat natuurlijk niet. Wij hebben in dit geval met kunst te doen! Dus wordt er een zéér bekwame commissie benoemd die 975 kunstenaars de deur moet wijzen. Blijven 25 gelukzaligen over die de pot onder elkaar mogen verdelen. Maar Rudi Fuchs zal eerst een Salomonsoordeel over de inzendingen van dit selecte groepje moeten vellen. Want hij is de man die voor zo'n moeilijke en ondankbare taak door de gemeente in vaste dienst is aangesteld.

Stel dat Fuchs een briljant idee heeft en voorstelt om ieder van de 25 uitverkorenen met een gelijk bedrag te belonen. Dan zouden de gelukkigen ieder met f 3200 naar huis kunnen gaan. Een niet onaardig bedrag voor eerste klas leverde kwaliteit. Maar zó eenvoudig zal dat natuurlijk niet mogen gaan. Verschil moet er zijn. Maar juist om die kleine nuances aan te tonen die extreme prijsverschillen rechtvaardigen, dat is zelfs voor de meest vakbekwame topamb-

tenaar een schier onmogelijke opgave.

Stel dat er één kunstwerk qua prestatie vergelijkbaar is met dat zitbankje in Friesland. Dan zou Fuchs, als hij dat kunstwerk zou willen kopen, al bijna de helft van het beschikbare geld kwijt zijn. De f 45.000, die hij in dat geval nog maar te besteden heeft, zullen dan onder de resterende 24 mededingers verdeeld moeten worden. Mits gelijkelijk verdeeld zou dat betekenen dat iedere kunstenaar slechts 1800 piek zou vangen. Maar ook dat mag de slimme Fuchs niet voorstellen, want verschil moet er immers blijven!

Laat nou een handjevol onbekwame dorpingen, van het bewuste dorp waar zo'n kostbare, fraaie bank voor het publiek in het openbaar geplaatst werd, woedend geweest zijn, omdat zóveel geld voor zo iets alleedaags als een bank werd uitgegeven. Zij hebben dan ook - ondankbaar natuurlijk - dit 'kunstwerk' in de kortste keren in brand gestoken!! De 25 kunstwerken die binnenkort in Het Stedelijk te bewonderen zijn worden het publiek getoond onder de veelzeggende titel 'Sublieme vormen met zicht vanaf 5 meter'. Kijk, en daar begrijpt het eenvoudige Friese boerenvolkje echt helemaal niets van. Iedereen weet toch dat als boeren tenslotte - na véél wikken en wegen - besluiten om iets te kopen dat zij dat dan eerst grondig van nabij willen bekijken en bevoelen. Zij willen beslist geen kat in de zak kopen!

Misschien zou directeur Fuchs er toch beter aan doen om alle inzendingen als publiekstrekker op te hangen en iedereen gelegenheid geven om alles terdege van héél dichtbij te bekijken. Want als zelfs in dit rijke Fryslân de gewone man in zijn dagelijkse kloffie op een prijzig zitbankje mag zitten, waarom zouden dan duizenden Amsterdammers niet, tenminste op armlengte afstand, maximaal mogen genieten van zo'n groot aantal kunstwerken waarvan de gemeente er - voor zó weinig geld - inmiddels 25 op de kop heeft kunnen tikken?